

© PATRICK DIELEMAN

STERIELE MANNETJESVLIEGEN HELPEN UIENVLIEG CONTROLEREN

In Nederland worden al enkele jaren uien geteeld waarbij de uienvlieg onder controle wordt gehouden met steriele mannetjes. De verdeler van deze techniek, De Groene Vlieg, wil volgend jaar ook in ons land aan de slag. Daarom gingen we in Axel luisteren wat de steriele insectentechniek (SIT) inhoudt voor Vlaamse uientelers. – *Patrick Dieleman*

QR&D-verantwoordelijke Maarten de Korte van De Groene Vlieg – QR staat voor kwaliteitsonderzoek – en Jaap van der Slik, vertegenwoordiger voor Zuidwest-Nederland leggen me het principe uit.

Vliegjes kweken

“Een eerste voorwaarde is dat je insecten kan kweken op industriële schaal. Dat kunnen we met *Delia antiqua*, die ook uien- of preivlieg genoemd wordt. We hebben daarvoor 492 kweekkooien. Als je 5000 vliegjes per kooi rekent, dan kom je aan 2,5 miljoen vliegjes per ronde.” Maarten vertelt dat de gekweekte poppen gekoeld bewaard worden tot vlak voor het seizoen. De poppen worden door een gespecialiseerd (Belgisch) bedrijf gestriliseerd met een radioactieve bron. Kort voordat men ze nodig heeft, brengt men de poppen in de warmte zodat de vliegjes

.....
De steriele insectentechniek kost de boer evenveel als zaadontsmetting met fipronil.
.....

uitkomen. Tijdens het groeiseizoen, dat ongeveer 20 weken duurt, bezoeken medewerkers van De Groene Vlieg wekelijks alle gecontracteerde percelen. Ze ramen de populatie op basis van de vangsten in de bekervallen, die rondom het perceel staan opgesteld. Op basis van die cijfers laten ze een aangepaste hoeveelheid steriele mannetjes los. Die blijven vrij goed ter plaatse. Door de overmaat aan steriele mannetjes paren de wilde wijfjes van de uienvlieg meestal met een steriel mannetje. Daardoor

kunnen hun eitjes niet uitkomen en blijft de populatie onder controle. Spijtig dat dit (nog) niet lukt voor de koolvlieg.

© PATRICK DIELEMAN

Tijdens het groeiseizoen wordt de ontwikkeling van de vliegenpopulatie opgevolgd met bekervallen.

Nieuw in Zeeuws-Vlaanderen

Aanleiding voor de bijeenkomst was de overhandiging van een certificaat aan de eerste 7 Zeeuws-Vlaamse akkerbouwers die in 2015 gebruik maakten van de SIT. In 2015 werd de techniek toegepast op zo'n 60 ha in de Zeeuws-Vlaamse polders. Ali Boeije, vertegenwoordiger van De Groene Vlieg in Zeeuws-Vlaanderen, is er heel opgetogen over. Ze wil die oppervlakte verhogen. Daarvoor wil ze ook de grens oversteken naar Vlaanderen. Welke zijn haar argumenten om de telers te overtuigen? "Heel simpel", reageert ze. "De SIT kost de boer evenveel als de zaadontsmetting met fipronil (Mundial). Een aantal Duitse winkelketens, zoals Lidl, weigert uien afkomstig van ontsmette zaden. In Nederland stelt ook Albert Heijn zich al kritisch op. Wie met steriele mannetjes werkte, houdt daardoor meer afzetkanalen open."

Interesse

Ali's uitspraken worden bevestigd door enkele aanwezige landbouwers. De uienvlieg is de belangrijkste plaag in uien en de SIT maakt dat ze niet moeten ingrijpen met insecticiden. Het zijn allemaal gangbare akkerbouwers. Twee

Ali Boeije (links) kon aan 6 van de 7 Zeeuws-Vlaamse akkerbouwers die in 2015 voor het eerst met de SIT werkten persoonlijk een certificaat overhandigen.

van de 7 werken ook mee aan de stichting Veldleeuwerik. Regiocoördinator Marian Vlaswinkel van Veldleeuwerik licht kort het systeem toe. "Iedere deelnemende teler werkt een individueel duurzaamheidsplan uit. Geregeld is er uitwisseling en overleg met andere deelnemers uit de regio. In Flevoland werkt al 90% van de akkerbouwers mee in het project. In Zeeuws-Vlaanderen is er nog ruimte voor groei." Misschien komt die er snel. Ze vertelt dat de deelnemers van Veldleeuwerik, omdat ze zo gemotiveerd zijn voor

duurzaamheid, ruimere mogelijkheden krijgen om hun 5% ecologisch aandachtsgebied in te vullen. Dat is uniek binnen Europa.

Ook het waterschap ziet de nieuwe techniek zitten. Rien Klippel van het Waterschap Scheldestromen: "Doordat er geen zaadontsmetting nodig is speelt de SIT in op de noodzaak om de kwaliteit van het oppervlaktewater te verbeteren." Op die manier bekeken zijn er heel veel winnaars met deze ecologische techniek. ■